

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

qui semper est pavidus, Proverb. 28. vers. 14.

Id fecit Josephus, Gen. 39. v. 9. Jobus, c. 1. v. 8. Susanna, Histor. Susann. v. 22. Horum vestigiis & tu insiste, plus timens Deum, quam mundi terculamenta inania. Homines modò corpus occidere possunt: Deus verò animam & corpus in gehennam perdere potest, Matth. 10. v. 28.

III. *Conjugum sterilitatem.* Hic audimus Elisabetham ex rumore sterilem fuisse. Apud Judæos enim opprobrii loco habebatur, sine prole esse: ita ut Rachel mori maluerit, quam sine liberis esse, & cum tandem Deo benedicente, peperisset, dixit: Abstulit Deus opprobrium meum, Gen. 30. v. 23.

Adhuc hodiè cernimus, quomodo conjuges, benedictione conjugali carentes desiderium suum contestentur. Nam hæreditas Domini, filii, merces, fructus ventris, Psal. 127. v. 4. Ideò Tobias ait, quod Conjugem accipiat, solâ posteritatis dilectione, in quâ benedicatur nomen Dei in secula seculorum, Tob. 8. vers. 8. 9.

Præterea per prolem genus propagatur, & conservatur, & quando probus pater moritur, est, quasi non mortuus esset: similem enim reliquit sibi post se, Sir. 30. v. 4.

Quin & Respublica hoc modo emendatur. Filii & ædificatio civitatis confirmabit nomen, Sir. 41. v. 19.

Hoc triplici fructu carere coguntur steriles. Hinc Veteres dixerunt: Quod mundus est sine Sole: hoc conjugium est sine prole.

Quia verò Deus clavem puerperii habet, qui modo recludere potest, & facere sterilem, matrem filiorum lætantem, Psal. 113. v. ult. & vicissim claudere, & sterilitatem tanquam pœnam immittere, ut qui aliàs fœcunda fuit, nihil pariat, sicut exemplum Michol testatur, 2. Sam. 6. v. ult. pii conjuges melius faciunt, si in voluntate Dei acquiescant, quam si media illicita adhibeant, divortium, vel auxilium apud sagas quærant, quò Deum irritant, ut quandoque illis liberos largiatur, sed degeneres & improbos, ut Rebecca experta, Gen. 25. v. 22. ubi proprio exemplo edocti, illud Siracidis approbare coguntur: Utile est mori, sine filiis, quàm relinquere filios impios, Sir. 16. v. 1.

De Secundo.

Sequitur *Medela*, quæ fluit
 I. *Ex angelica missione.* In mense enim sexto, missus est Angelus Gabriel à Deo. Gabriel idem est, ac fortitudo Dei, ille ipse conceptionem ejus annunciare tenebatur, cujus nomen vocatur Deus fortis, Esa. 9. v. 6. antè conceptionem Johannis quoque annunciaverat, Luc. 1. v. 13. & Danieli tempus præfiniverat, quo Sanctus Sanctorum ungeretur, Dan. 9. v. 24. ex hac causa Deus eundem & hic adhibere, & per eum conceptionem Christi, & impletionem vaticinii, B. Mariæ significare voluit.

Discimus hic, Angelos esse Spiritus administratorios, emissos in ministerium illorum, qui hæreditatem capient salutis, Hebr. 1. v. ult. quin & magnâ voluptate perfunduntur, hominem cum Deo expia-

piatum, faluti reftitutum effe. Hinc femper operofi fuerunt, Chriftoque in opere Redemtionis miniftrarunt.

Angelus annunciat paftoribus Bethlehemiticis nativitatem ejus. Angelus Jofephum in fomnis monet ratione gladii Herodis. Angelus eum revocat, poftquam, qui infidiati puero erant, mortui erant, Matth. 2. v. 13, feqq.

Sic Angelus cum morte luctantem confortavit, Luc. 22. v. 1. Angelus refurrectionem ejus annunciat, Matth. 28. v. 6. Angelus quoque de adfcenfione ejus in cœlum prædicavit, Act. 1. v. 11.

Sicut igitur Chrifti apparitores fuerunt, fic hodie tenus inferviunt illis, qui Chriftum amant. Cafta metatur Angelus Domini, in circuitu timentium eum, & eripiet eos, Pſal. 34. v. 8.

Sancti Angeli, funt 1. *noſtri comites*, qui cuftodiunt nos in omnibus viis noſtris, Pſal. 91. v. 11. Vide Tob. 12. v. 3. Hinc Bernhardus: In omni angulo reverentiam habe tuo Angelo, nec audeas illo præfente, quod me vidente erubefceres.

2. *noſtri vigiles*, qui adverſus infidias Diaboli & ſatellitum ejus nos protegunt, ſicut expreſſè ſancti vigiles vocantur, Dan. 4. v. 10.

3. *noſtri cuſtodes*. Hic murus ille igneus eſt in circuitu noſtro, Zach. 2. v. 5. Vide 2. Reg. 6. v. 17.

4. *noſtri monitores*, qui à malo nos avocant, & ad bonum inſtigant, & periculum, ut effugiamus, monent.

Sic Angelus Eliam in umbrâ juniperi obdormientem excitavit, 1. Reg. 19. v. 5. Angelus Jofephum de infidiis Herodis præmonuit, Matth. 2. v. 13. Angelus Pe-

trum in vinculis jacentem excitavit, & è carcere duxit, Act. 12. v. 6. feqq. Angelus quoque Bileamo Iſraelitis maledicturienti obſtitit, Num. 22. v. 32.

Sic quando Deus per Angelos bonos ſalutaria nobis ſuggerit, non ſequamur Diabolum, ſed in via anguſtâ pergamus, Matth. 7. v. 14.

5. *noſtri portatores*. Qui non modò in hâc vita in manibus nos portant, Pſal. 91. v. 12. ſed & in morte nobis præſtò funt, animamque noſtram in ſinum Abrahæ deportant, Luc. 16. v. 22.

Ut breviter complectar, quod manè ſoſpites ſurgimus, & veſperi ſani cubitum abimus, id omne Deo acceptum eſt ferendum, qui nos Angelorum præſidio munit, qui licet tam ſancti & præſtantes Spiritus ſint, ut meritò illis inferviamus, illi nobis infervire tenentur. O Domine, quid eſt homo, quod memor es ejus? aut Filius hominis, quoniam viſitas eum? minuisti eum paulò ab Angelis natura: ſed prætulisti eum gratiâ, Bernhardus, Pſalm. 8. v. 15.

II. *Ex Chrifti descriptione*. Sic enim Angelus ad Mariam: Ecce, concipies in utero, & paries Filium: & vocabis nomen ejus Jeſum &c.

Verba quidem pauca, ſed maximè emphatica, in illis enim omnia continentur, quæ de Chriſto Servatore noſtro, nobis ſcienda & credenda ſunt, idque quando inſpicimus,

1. *Perſona ſublimitatem*, quæ duabus naturis conſtat, divina & humanâ. Ultramque naturam Angelus indigitat, humanam quidem in his verbis: Concipies in utero & paries Filium. Hinc ſequitur, quod

gggg 2 ex

ex ipso utero virginali, & de nostra substantia carnem susceperit, ut Gregorius scribit. Nam ut pueri communicaverunt carni & sanguini, ipse similiter participavit eisdem, Hebr. 2. v. 14. Divina verò natura his verbis notatur: Hic erit magnus, & vocabitur Filius Altissimi, cum quo consentit Johannes c. 1. v. 14.

Hæ duæ in Christo naturæ ita invicem combinatæ sunt, ut Dei Filius sit hominis, & hominis Filius sit Dei Filius: non enim in Christo duæ personæ sunt, sed unus saltem est Dominus & Christus, 1. Cor. 8. v. 6. & unus Mediator Dei & hominum, 1. Tim. 2. v. 5.

Talis Messias necessarius nobis erat, qui esset *eadem Spiritus* in unâ subsistentiâ. Per lapsum enim Protoplastorum sub potestatem tenebrarum deveneramus, Col. 1. v. 13. Filius verò Dei propterea de cælo venit, ut in assumptâ humanâ naturâ caput serpentis contereret, & opera Diaboli dissolveret, 1. Joh. 3. v. 8. & nos è potestate ejus redimeret, quod & fecit. Vide Joh. 16. v. 11. Hebr. 2. v. 14. Col. 2. v. 15.

2. *Officii dignitatem.* Non enim modò Sacerdos, sed & Rex futurus erat.

Officium ejus *Sacerdotale* continetur in nomine Jesus, quod est Salvator, quia venit, ut salvaret populum suum à peccatis eorum, Matth. 1. v. 21. hoc munus fideliter exantlavit, dum non per sanguinem hircorum & vitulorum, sed per proprium sanguinem introivit semel in Sancta, æternâ redemptione inventa, Hebr. 9. v. 12. c. 10. v. 12. Act. 10. v. 43.

Regium ejus *officium* his verbis continetur: Et dabit illi Dominus Deus sedem David, Patris ejus: & regnabit super do-

minum Jacob in æternum; & Regni ejus non erit finis. Hoc est, Ecclesiam & omnia vera membra ejus verbo & Spiritu suo reger, sub cruce efficaciter consolabitur & sustentabit, contra omnium hostium impetum potenter defendet, & tandem perducet in Regnum suum cæleste, ut, ubi ipse est, sint, Joh. 14. v. 3. & claritatem ejus videant, quam dedit ipsi Pater, Joh. 17. 25.

Solatio hinc cape, mi Christiane! Vera Ecclesia in his terris est spirituale Regnum Christi, sedes Davidis, in quâ Christus residet, domus Jacob super quam regnat in æternum. Fremant ergò gentes, & adsistant Reges terræ, & Principes consultant adversus Dominum, & adversus Christum ejus. Psal. 2. v. 1. Conturbentur gentes, & inclinentur Regna, Psal. 46. v. 7. Serpens mittat ex ore suo aquam, tanquam flumen, Apoc. 12. v. 15. Christus Rex noster non deturbabitur de throno suo. Est nobiscum ille omnibus diebus, usque ad consummationem seculi, Matth. 28. v. ult. murus igneus futurus in circuitu nostrum, Zach. 2. v. 5. ne portæ inferorum prævaleant adversus nos, Matth. 16. v. 18.

III. *Ex miraculosa conceptione*, de quâ Angelus: Spiritus sanctus superveniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi, Ideoque & quod nascetur, ex te Sanctum, vocabitur Filius Dei.

Ubi describitur

I. *Modus supernaturalis*, qui exprimitur,

1. *Per supervisionem.* Spiritus S. superveniet in te. Primum hominem Deus è gleba terræ, & uxorem ejus Evam è costa viri formavit, Genes. 2. v. 7. 22. deinde conjugium instituit, beneficio cujus humanum genus

genus propagatur, Actor. 17. v. 26. Sed hic novum creat, Jer. 31. v. 22. Spiritus enim sanctus in Maria virgine operatur, ut supra naturæ cursum, sine commistione viri & incorruptione virginitatis concipiat. Quod & Angelus innuit, inquit: Quod in eo natum est, de Spiritu sancto est, Matth. 1. v. 20.

2. Per inumbrationem. Virtus Altissimi obumbrabit tibi. In Græco est vox *ἐκσπίδεν*, quæ de nube usurpatur, quâ tabernaculum fœderis opertum fuit, Exod. 40. v. 34. ut & de columnâ nubis, quâ Deus Israëlitas interdiu in deserto ducebat, Num. 9. v. 16.

Sicut igitur Deus in V. T. non apparuit in divinâ suâ Majestate, sed nube se operuit, sine quâ Israëlitarum Majestatem ejus ferre non potuissent: Ita Filius Dei carne nostrâ se vestivit, quæ quasi nubes fuit, quâ divina ejus gloria & claritas repressâ & obvelata. Deum enim in claritate suâ nemo videre potest, Exod. 33. vers. ult. Vide c. 34. v. 29.

Hinc efficax solatium hauriamus. Deus est ignis consumens, Deut. 4. v. 24. Hebr. 12. v. 29. sed sanctissimâ conceptione suâ Filius Dei obumbravit se, ne ab igne divinæ iræ consumeremur. Hic tuti esse possumus ab irâ futurâ, 1. Theff. 1. v. 10.

2. Effectus singularis. Quod ex te nascetur Sanctum, vocabitur Filius Dei. Quia enim Spiritus sanctus supervenit in Mariam, & virtus Altissimi obumbravit illi, hoc ipso propagatio peccati originalis præpedita, & fœtus Mariæ sanctus & immaculatus natus est.

Hoc nostri causa factum est. In peccatis enim concipimur & nascimur, Plal. 51.

v. 7. Joh. 3. v. 6. Verum sanctissimâ conceptione suâ, Christus à connato peccati originalis contagio nos sanctificavit, ut nunc nulla condemnatio in illis, qui in Christo Jesu sunt, Rom. 8. v. 1.

De Tertio.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur Regulis, ut sunt,

1. *Mariam virginem imitare.* Hanc præclaro encomio maculat Angelus, inquit: Ave gratiam consecuta, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus. Et iterum: Ne timeas Maria, invenisti gratiam apud Deum. Unde elucescit, fuisse illam piam, & Deo, probatam virginem. Luci enim ad tenebras nulla societas: nec conventio Christo ad Be-lial.

Imitentur ergo illam Christianæ virgines,

1. *In pietate.* Non enim ex curiositate discurrit, ut Dina, Genes. 34. vers. 1. sed domi in cubiculo suo se continet, & legit verba Esaiæ cap. 7. v. 14. Ecce virgo concipiet, & pariet filium &c. ut Veterum pia opinio est. Idem nostræ quoque virgines faciente

Hoc tñ. opinio d' videt p' babilis: Nam ex Lit. 1. 34. patet, eam ignorasse, vel saltem Nicht dich klein/ Co tempore d' cogitasse de eo, qd Halt dich rein/ nescias ex virgine se nascitur: Nach dich nicht zugheim/ Non possidet a. hoc ignorare, si Mit diesen dreyen Stücken/ co ipso tempore legis, set hanc p'ba Esaiæ. Sol sich ein Jungfrau schmücken.

Quin & ad exemplum Mariæ sacras literas sibi commendatas habeant, easq; studiose evolvant, ut Christus monet: Scrutamini Scripturas, Joh. 5. v. 39.